

det vil have. Der er dog noget, som er af endnu større Bigtighed end den Bestemmelse, at der ikke maa være for mange Børn i en Klasse, og det er den anden Bestemmelse, jeg nævnte, nemlig den, at Børnene blive saaledes delte, at de ere nogenlunde ensartede i de forskellige Klasser, thi saa tror jeg endda, at der godt kan være et nogenlunde rigeligt Antal i en Klasse, uden at det gør Fortræd. Men det er klart, at naar det forlanges, at Læreren i en Klasse skal undervise Børn paa 6—7 Aar, som lige ere komne ind i Skolen og maatte endnu ikke ere begyndte at læse, sammen med Børn paa 8—10 Aar og i en anden Klasse Børn fra 10—14 Aar, er det en næsten uløselig Opgave, naar der skal komme noget virkelig godt ud deraf. Jeg glæder mig derfor over, at Ministeren i sine Motiver har hævdet den Betragtning, at, hvor der i en Skole er for mange Børn, hvor der er over de 70, som maa være under een Lærer, skal der som Regel ikke oprettes nogen ny Hovedskole med to Klasser som den forrige; thi det vil ikke nytte noget i den Henseende, men der skal oprettes ny Klasser ved Skolen enten derved, at der knyttes en anden Lærer dertil, eller derved, at der oprettes en Forskole. Den sidste Vej, Forskolevejen, er man gaaet i Sverige og Norge, og man har begge Steder været glad ved de Resultater, man har naaet. Jeg tror ogsaa, at det som Regel vil være den heldigste Vej. Det forekommer mig ganske vist, at Ministeren i sine Bemærkninger til § 5, Side 19, i Motiverne nærmest anbefaler en Skole, som er delt i 3 Klasser med to Lærere i. Ministeren anbefaler det ikke direkte. Men Ministeriet gør opmærksom paa, at paa den Maade ville Lærerne kunne slippe med noget færre Timer, end naar Skolen er delt i 4 Klasser eller forsynet med en Forskole. Jeg tror, at der vil være en Fristelse for mange Lærere til at se at slippe med det færrest mulige Antal Timer, men for Børnenes og Undervisningens Skuld tror jeg, det vil være heldigst — naar man kan faa det — at faa en firdelt Skole eller en Forskole under Hovedskolen. Jeg tror ogsaa, at det af den Grund vil være heldigst, at Forskolelæreren som Regel ville have et bedre Greb paa at undervise smaa Børn end Mændene, ikke at tale om, at Forskolelærerne ogsaa ville være billigere. Hvis man gaar til en Indskrænkning af Børnetaallet i Klasserne og til en større Klasseindelning, vil det efter min Mening have den største Betydning for hele Undervisningens Gang. Jeg tror ikke, at man i Virkelig-

heden fra Lovgivningsmagtens Side kan gøre Skolen nogen større Tjeneste end denne.

Men dette saa vel som Forbedringen af Lærernes Naar vil koste mange Penge, og det kan ikke gaa an at lægge det paa Kommunerne; de ere ikke i Stand til at bære det. Jeg finder derfor, at det er ganske rigtigt, at Ministeriet vil lade Statskassen udrede Alderstillet til Lærerne, og desuden ifølge § 25 aarlig udrede et Tilskud paa 100,000 Kr., der skal fordeles mellem Skolefondene som et Bidrag til de trængende Kommuner, der ikke selv ere i Stand til at opbygge deres Skolevæsen paa den Maade, som Forslaget kræver. Om nu disse 100,000 Kr. ville være tilstrækkelige til dette Formaal, hvorledes de nærmere tænkes anvendte, og om hele den Beregning, som den højtærede Minister har ladet foretage, og hvorpaa han har bygget sine Resultater, er rigtig, kan man ikke bedømme her. Det vil blive Udvalgets Sag meget nøje at undersøge alt dette. Jeg gaar ud fra, at man omhyggelig vil være opmærksom paa, at man ikke ved denne Forbedring af Skolevæsenet kommer til at lægge ny Byrder paa Kommunerne.

Medens jeg altsaa paa disse tre Hovedpunkter kan slutte mig til Tanken i Forslaget, er der adskillige Punkter, hvor jeg er i Tvivl, og andre, hvor jeg maa erkende mig uenig med Forslaget. Jeg er betænkelig ved at gaa til den Udvidelse af Undervisningspligten, som foreslaas i § 1. Jeg tror, at det vil være urigtigt at tvinge Smaa børn i Skolen før deres 7de Aar. Hvis Forældrene frivillig ville sende dem i Skole — og det gøre de allerede nu i et temmelig stort Omfang — er det en ganske anden Sag; saa kan man ikke have det mindste derimod at indvende fra Lovgivningsmagtens Side. Men det er jo en Ting; en anden Ting er at tvinge disse Smaa børn i 6½ Aars Alderen i Skole. Jeg ser godt, at der kan gives Dispensation derfra i visse Tilfælde, men Reglen er den, at de skulle gaa i Skole. Det forekommer mig urimeligt. Jeg tror, at 7 Aars Alderen paa ingen Maade er for sen til at tage dem fra Hjemmet og sætte dem i Skole. Hvad Udvidelse opad angaar, idet man sætter Grensen bestemt til 14 Aar og ophæver den Ret, der har været til Udskrivning i 13 Aars Alderen, da staar jeg meget tvivlende over for denne. Jeg tror ikke, at det vil være heldigt. Jeg indrømmer, at der i mange Tilfælde har fundet Misbrug Sted af denne Ret til Udskrivning af Børn i 13 Aars Alderen, men jeg tror, der maatte kunne gøres noget for at faa det indskræmpet, at Udskriv-